justitie. demnitate. egalitate

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

raport de activitate 2018 - 2019

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

DESPRE CRJ

Centrul de Resurse Juridice (CRJ) este o organizație non-guvernamentală, non-profit înființată în anul 1998 de către Fundația pentru o Societate Deschisă care acționează pentru crearea și funcționarea unui cadru legal și instituțional care să asigure respectarea drepturilor omului și a egalității de șanse și pentru accesul liber la un act de justiție echitabil.

Încă din 2003, CRJ activează în domeniul **drepturilor omului** (drepturile persoanelor cu dizabilități mintale și antidiscriminare) și a **instituțiilor statului de drept** (care ar trebui să asigure respectarea și apărarea acestor drepturi).

CONSILIUL DIRECTOR
Radu Moțoc
Președinte
Eugenia Crângariu
Ivan Fišer
Valerian Stan
Antonie Popescu

ECHIPA CRJ
Georgiana Iorgulescu
Directoare Executivă
Valentina Nicolae
Asistentă Executivă

Cezara David
Manager program Antidiscriminare

Georgiana Pascu
Manager program
Pledoarie pentru Demnitate
Ioana Iliescu
Coordonator proiecte
Pledoarie pentru Demnitate
Niculina Popescu
Director Economic

Liliana Florea
Secretară
Florin Călugaru
Administrator
Florentina Alexe
Menajeră

Contact
Adresa: str. Arcului nr. 19, Sector 2, București, 021032
Telefon: (+40) 21-212.06.90 (+40) 21-212.05.20
Fax: (+40) 21-212.05.19
E-mail: office@crj.ro

Obiectivele generale ale programelor CRJ:
- îmbunătățirea (simplificarea, clarificarea, completarea) cadrului legal în vederea respectării și aplicării standardelor naționale și internaționale privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului;

- dezvoltarea unui sistem de instituții publice competente și transparente, care să asigure punerea în aplicare a legii;

- conștientizarea opiniei publice cu privire la drepturile omului garantate de lege.

Urmărim aceste 3 obiective prin 3 programe strategice:
A. **ANTIDISCRIMINARE:** Monitorizăm fenomenul discriminării și tragem la răspundere sau activăm instituțiile relevante prin petiții, procese, advocacy și training.
B. **INTEGRITATE PUBLICĂ:** Program dezvoltat cu scopul de a stimula dezvoltarea unui sector public responsabil, corect și transparent.
C. **PLEDOARIE PENTRU DEMNITATE:** Folosim legal advocacy pentru a determina Statul să respecte drepturile persoanelor cu dizabilități mintale instituționalizate.

OBIECTIVE

cadru legal simplu și clar pentru drepturi fundamentale

instituții publice competente și transparente

cetățeni corect informați care își cunosc drepturile

PROGRAME

ANTIDISCRIMINARE

INTEGRITATE PUBLICĂ

PLEDOARIE PENTRU DEMNITATE

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

ANTIDISCRIMINARE

■ DESPRE PROGRAM

Programul antidiscriminare este activ în cadrul Centrului de Resurse Juridice (CRJ) din anul 2003. Cu timpul, și mai ales după intrarea României în UE, programul a început să se concentreze mai puțin pe adoptarea unei legislații în domeniul antidiscriminării, ci mai mult pe implementarea eficientă a legislației antidiscriminare. Pentru a contribui la o societate românească în care egalitatea să devină norma mai degrabă decât excepția, CRJ are următoarele obiective strategice:

▶ mainstreaming-ul (abordarea integratoare a) egalității în legile și politicile românești, în special în acelea care au un impact direct asupra grupurilor vulnerabile;

▶ o capacitate crescută a organizațiilor societății civile și a membrilor grupurilor vulnerabile de a combate discriminarea, și un public românesc care conștientizează mai mult existența discriminării cu efectele ei.

■ ACTIVITĂȚI

CRJ a îndeplinit rolul de punct focal național pentru Agenția UE pentru Drepturi Fundamentale (FRA) în domeniul rasismului și xenofobiei (2006-2010), a gestionat rețeaua românească a experților legali pentru FRA (2007-2010) și a continuat ca punct focal național în domeniul drepturilor fundamentale pentru FRA din 2011 până în 2014, devenind parte a rețelei de cercetare FRANET. În această calitate, CRJ a redactat numeroase rapoarte de țară în domeniul rasismului și xenofobiei dar și în alte domenii (homofobiei, instituții de drepturile omului, azil, acces la justiție etc.).

Prin diferitele sale proiecte, CRJ a furnizat și continuă să furnizeze formare pentru ONG-uri, parteneri sociali, personal al autorităților locale, în următoarele domenii: antidiscriminare și egalitate de șanse; media și drepturile omului (cu accent pe antidiscriminare); managementul diversității și construirea capacității ONG-urilor de a combate discriminarea.

CRJ a condamnat în mod consecvent discriminarea, luând poziții publice împotriva acesteia – cu precădere atunci când a venit din partea unor oficiali ai statului (aleși sau nu) – și a acordat suport juridic sau a inițiat cazuri în fața organismului pentru egalitate ori a instanțelor, în acest fel activând legislația antidiscriminare.

activități

ADVOCACY

MONITORIZARE & RAPORTARE

FORMARE & CAPACITARE

WATCHDOG

proiecte

- **eMore** - Monitoring and Reporting Online Hate Speech in Europe
- **VICATIS** - Îmbunătățirea serviciilor de sprijin din perspectiva victimelor
- **Închiderea cercului –** vulnerabilitatea locuirii romilor și interesele din domeniul locuirii
- **JUST ACCESS** - Program de educație și asistență juridică pentru îmbunătățirea accesului cetățenilor la justiție
- **VICToRIIA** - Bune practici privind sprijinirea victimelor: direcționarea victimelor către servicii de sprijin, informare și evaluare individuală
- **INTERSECT** – Altfel despre discriminare

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

eMore – Monitoring and Reporting Online Hate Speech in Europe

Despre proiect:

Proiectul eMORE, implementat în nouă (9) țări europene, și-a propus să contribuie la dezvoltarea, testarea și transferarea unui model de înțelegere a discursului instigator la ură din mediul online și a infracțiunilor motivate de ură din mediul offline. Modelul s-a bazat pe un sistem circular de monitorizare-semnalare, cu scopul de înțelege fenomenele/tendințele de pe Internet și din mediul offline.

CRJ a fost partener în proiectul eMore, alături de Rissc- Centro Ricerche E Studi Su Sicurezza E Criminalità (coordonator), Centro Studi E Ricerche IDOS ȘI LAND S.R.L. (Italia), KISA - Action For Support, Advice, Antiracism (Cipru), Migration Policy Group (Belgia), North West Migrants Forum (Irlanda de Nord), Institutul de Pace (Slovenia), ILGA (Portugalia), Solidarity Overseas Service (Malta), A Jewish Contribution to an Inclusive Europe – CEJI (Belgia) și University of Applied Sciences for Public Administration and Legal Affairs Police Department (Germania).

Rezultate:

▶ **Raportul "***An Overview of Hate Crime and Hate Speech. Country profile: Romania***" -** realizat de CRJ, și-a propus să informeze factorii de decizie și politicile, precum și persoanele implicate deja în domeniul antidiscriminării (ONG-uri, victime, profesioniști din domeniul juridic etc), atât în România, cât și în alte state membre UE, despre fenomenul urii în România.

Astfel, raportul conține o analiză a cadrului juridic național relevant, prezentarea datelor despre infracțiunile motivate de ură care sunt disponibile public în România, precum și a măsurilor de prevenire și combatere a discriminării, discursului urii și infracțiunii motivate de ură.

Raportul include, de asemenea, rezultatele unei activități de monitorizare media efectuate în scopul proiectului *eMore*, împreună cu rezultatele unui sondaj online limitat, implementat ca parte a aceluiași proiect.

Calendar: ianuarie 2016 – martie 2018
Finanțare: Programul "Drepturi, egalitate și cetățenie", 2014- 2020, al Uniunii Europene.

VICATIS: Îmbunătățirea serviciilor de sprijin

proiecte

Despre proiect:

VICATIS - Îmbunătățirea serviciilor de sprijin din perspectiva victimelor a fost un proiect transnațional, coordonat de Centrul Juridic Croat și implementat în parteneriat cu următoarele organizații și instituții: Centrul Juridic Croat, Ministerul Justiției din Republica Croația și Biroul Guvernamental pentru Drepturile Omului și Drepturile Minorităților Naționale (HR), Asociația Patent (HU), Centrul de Resurse Juridice (RO) și Asociația pentru Comunicare Non-violentă și Institutul pentru Pace (SI).

În cadrul acestuia, s-au realizat, în 4 țări simultan, rapoarte cuprinzând o analiză legislativă, o cercetare calitativă, respectiv interviuri cu persoane care au fost victime ale violenței domestice și care au activat proceduri judiciare, precum și o serie de recomandări specifice din perspectiva îmbunătățirii accesului la informație și a serviciilor de sprijin pentru victimele infracțiunilor; și instrumente: un model de curs de formare a specialiștilor din diferite profesii ce lucrează cu/ oferă servicii victimelor infracțiunilor și o pagina web de informare adresată victimelor infracțiunilor, în general.

De asemenea, au rezultat recomandări pentru îmbunătățirea informării și sprijinului acordate victimelor infracțiunilor, în legislație și practică, la nivel european.

Materiale și instrumente realizate:

▶ *Raport național privind dreptul la informare și la servicii de sprijin* - situația victimelor violenței domestice
▶ *Modul de formare* – asistența victimelor infracțiunilor: prezentare și instrucțiuni pentru formatori
▶ *Îmbunătățirea serviciilor de sprijin din perspectiva victimelor* - Raport comparativ Croația, România, Slovenia și Ungaria
▶ *O pagină web cu informații pentru victimele infracțiunilor*

Dezbateri și conferințe:
▶ Patru dezbateri cu reprezentanți instituționali și societatea civilă la București, Iași, Cluj – în perioada septembrie - octombrie 2018
▶ Conferința internațională "*Îmbunătățirea accesului la informare și a serviciilor de sprijin din perspectiva victimelor infracțiunilor*" – București, martie 2019

Calendar: octombrie 2017 - martie 2019
Finanțare: Programul Justiție (2014-2020) al Uniunii Europene.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

ÎNCHIDEREA CERCULUI – vulnerabilitatea locuirii romilor

proiecte

Despre proiect:
Proiectul *Închiderea cercului - vulnerabilitatea locuirii romilor și interesele din domeniul locuirii* și-a propus să investigheze cauzele și efectele locuirii precare în cazul romilor din România, și în cazul femeilor rome în mod particular, de asemenea în corelare cu potențiali indicatori de captură a statului.

Au fost documentate situații extreme de vulnerabilitate a locuirii romilor din Cluj Napoca, Alba Iulia, Aiud, Constanța și București, iar studiile de caz rezultate includ mărturii ale oamenilor din comunități, cadrul legal și o serie de recomandări.

Pe parcursul diverselor activități și stadii ale proiectului, CRJ a colaborat cu organizațiile Romani CRISS, Asociația Arhipera și ACTEDO.

Rezultate

▶ Documentul *Propuneri de schimbări legislative și de politici publice din domeniul locuirii, în conexiune cu problema locuințelor informale, evacuările forțate, accesul la locuințe sociale, accesul la justiție și dreptul la identitate.*

Guvernul trebuie să inițieze o revizuire completă a legislației actuale privind locuirea, având în vedere asigurarea unor mecanisme de protecție sporită și efectivă a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, eliminarea evacuărilor forțate, excluderea atribuțiilor autorităților locale de introducere de criterii pentru accesul la locuințe sociale, prevenirea și sancționarea în mod efectiv a segregării rezidențiale și a rasismului de mediu.

▶ **Studii de caz:**

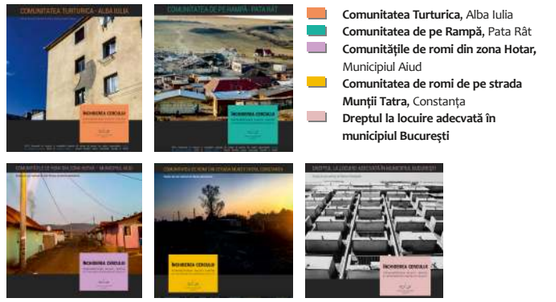

▶ **Comunitatea Turturica - Alba Iulia.** La Alba Iulia, în urmă cu doi ani, autoritățile locale au evacuat zeci de persoane (cărora nu le-au mai prelungit contractele de închiriere) dintr-un bloc de locuințe sociale din centrul orașului, cu intenția declarată de a construi o parcare publică. Familiilor rămase în bloc, care au titlu de proprietate, li s-au propus sume derizorii pentru a-și vinde locuințele și a pleca din imobil. S-a creat astfel o situație inacceptabilă de evacuare forțată și segregare rezidențială prin care grupuri vulnerabile, beneficiari de locuințe sociale, adulți și copii, sunt puse într-o situație de risc extrem. La finele anului 2019, autoritatea locală continua demersurile pentru desființarea construcției existente în care încă se află proprietari și pentru construirea unui parcaj colectiv la acea locație, și nu a identificat nicio soluție pentru persoanele evacuate.

▶ **Comunitatea de pe Rampă - Pata Rât, Cluj Napoca.** *Aici e rău, asta-i rău, de apă, de curent. Uitați, vine vara, aicia murim de mirosul ăsta de la gunoaiele astea. Am lucrat la [...]și când vinem în fiecare seară vomitam, vărsam tăt din mine, de la miros. Dapăi un copil care crește aici? (..) Mi-aș dori să plecăm de aici într-un loc mai bun, dar nu avem unde. Unde să mergem? Oare s-ar găsi un loc ca să ne mute pe noi undeva de aici?*

▶ **Comunitățile de romi din zona Hotar - Municipiul Aiud.** Pe raza localității Aiud, comunitățile de romi sunt segregate la marginea orașului (denumită informal Hotar): o parte de peste 80 de ani (”comunitatea Bufa”), iar o altă parte din 2010, în urma evacuării lor de către autoritatea locală din centrul localității și relocate aici, în zona Poligon, fără a primi vreun sprijin (”comunitatea Poligon”). În prezent, membrii comunităților din zona Hotar continuă să se confrunte cu condiții de trai dificile și acces limitat sau inexistent la utilități, servicii și oportunități.

▶ **Comunitatea de romi de pe strada Munții Tatra, Constanța.** Timp de aproape două decenii, o întreagă comunitate de romi a trăit, în condiții extrem de dificile, pe un teren din strada Munții Tatra, Constanța, unde au fost relocați de autoritatea locală, aceeași autoritate care îi evacuase forțat în anul 2000 din diferite zone ale localității și îi lăsase, inițial, în stradă. În această perioadă, terenul a fost “plimbat” sub aspectul posesiei legale între Primăria Constanța și Arhiepiscopia Tomisului de mai multe ori, fără ca prezența familiilor de romi care locuiau aici să fie recunoscută în vreun fel în documentele oficiale. Acum, pe acest teren, se dorește construirea unei biserici.

▶ **Dreptul la locuire adecvată în municipiul București.** Analiza criteriilor de acordare a locuințelor sociale în municipiul București, a disponibilității lor și cât de accesibile sunt ele, de fapt, celor pentru care au fost gândite arată că, per ansamblu, accesul cetățeanului la locuințe sociale în capitală este greoi, impredictibil, suprabirocratizat, anacronic, discriminatoriu și iluzoriu.

▶ **Alte rezultate:**

▶ **5 mese rotunde cu autorități locale** (Constanța, Aiud, Alba Iulia, Cluj Napoca) **și naționale** (București).

▶ **4 articole de presă** - Situațiile au fost documentate și de jurnaliști, care au publicat independent articole despre fiecare comunitate în parte, respectiv:

- ▷ *Povestea unui eșec administrativ la Alba Iulia. Cazul ”Turturica”* ,
- ▷ *Pata Rât – Turnesolul Clujului*,
- ▷ *Cine m-a pus să vin aici? Dar altundeva unde să mă duc?*
- ▷ *Cartierul de coșmar al Aiudului. Oameni forțați să trăiască în sărăcie.*

Calendar: octombrie 2018 – ianuarie 2020
Finanțare: Open Society Institute în cooperare cu OSIFE din cadrul Open Society Foundations

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

JUST ACCESS

Despre proiect:
Uniunea Națională a Barourilor din România (U.N.B.R.), în parteneriat cu Fundația Centrul de Resurse Juridice (CRJ), au derulat proiectul ,,Program de educație și asistență juridică pentru îmbunătățirea accesului cetățenilor la justiție - JUST ACCESS, adresat, în special, grupurilor vulnerabile. Obiectivul proiectului s-a realizat prin informare, conștientizare și creșterea calității serviciilor furnizate de autoritățile centrale și locale ca urmare a promovării formării continue a avocaților și specialiștilor din domeniul social. Tematica abordată în proiect de CRJ a acoperit asistența interdisciplinară din perspectiva standardelor de drepturile omului a grupurilor vulnerabile pentru a crește accesul și șansele acestora la justiție.

Rezultare:
▶ 15 de sesiuni de formare multidisciplinară dedicate avocaților, specialiștilor DGASPC/ SPAS, pe tema Directivei 2012/29/UE și a legislației antidiscriminare
▶ *Manualul interdisciplinar privind asistența grupurilor vulnerabile*, împreună cu propuneri de lege ferenda, un instrument util pentru avocați, consilieri juridici din D.G.A.S.P.C.-uri, magistrați etc.

Calendar: iunie 2018 – decembrie 2019
Finanțare: Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.

VICToRIIA

Despre proiect:
Proiectul *VICToRIIA - Bune practici privind sprijinirea victimelor: direcționarea victimelor către servicii de sprijin, informare și evaluare individuală* are ca punct de plecare două seturi de obiective și probleme care se referă la: 1) implementarea Directivei UE nr.29/ 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității (Directiva Victimelor) – în special articolele 4 și 8; și 2) funcționalitatea serviciilor de sprijin al victimei. Proiectul se adresează instituțiilor de aplicare a legii, organizațiilor care acordă sprijin victimelor, avocaților specializați și altor actori implicați în sprijinirea victimelor.
Proiectul este coordonat de Centrul pentru Prevenirea Criminalității (NPLC, Lituania), în parteneriat cu Institutul Vilnius pentru Studii Aprofundate (VILIAS, Lituania), Victim Support Europe (VSE, Belgia), Asociația pentru Sprijinirea Victimelor din Portugalia (APAV, Portugalia), Asociația LIBRA Onlus (LIBRA, Italia), Centrul de Resurse Juridice (CRJ, România), Departamentul de Poliție – Ministerul de Interne al Republicii Lituania, Primăria orașului Vilnius (VMSA, Lituania) și Biroul de Poliție Criminalistică din Lituania (LKPB, Lituania).

Rezultate:
▶ Raport *"Direcționarea, evaluarea, informarea victimelor infracțiunilor: România"*
▶ Raport *"Cele mai bune practici în domeniul sprijinirii victimelor: direcționare, informare și evaluare individuală"* - studiu și colecție de cele mai bune practici la nivel european.
▶ Seminar național despre situația victimelor infracțiunilor (septembrie 2019)

Calendar: septembrie 2017 – februarie 2020
Finanțare: Programul Justiție (2014-2020) al Uniunii Europene.

INTERSECT – Altfel despre discriminare

proiecte

Despre proiect: Proiectul "*INTERSECT – Altfel despre discriminare*" are drept scop combaterea discriminării romilor prin activități de conștientizare a nivelului de discriminare și a impactului negativ al acesteia în societate. Proiectul sprijină capacitarea unei societăți civile rome și pro-rome la nivel local. Proiectul se adresează specific romilor LGBT și dorește să pună pe agenda publică intersecționalitatea și discriminarea multiplă.

Proiectul este coordonat de CRJ și implementat în parteneriat cu *ACTEDO – Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului, Asociația MozaiQ LGBT* și *UCTRR – Uniunea Civică a Tinerilor Romi din România.*

Calendar: august 2019 – iulie 2021
Finanțare: Programul Drepturi, egalitate și cetățenie al Uniunii Europene (2014-2020).

Activități:
▶ Identificarea nevoilor tinerilor romi și romi LGBT din cinci orașe din România, urmată de sesiuni de formare și informare, activități de mentorat, cât și ateliere de lucru pentru crearea și implementarea, ulterioară, de campanii locale de informare.
▶ Reprezentarea intereselor tinerilor romi și romi LGBT în minim cincisprezece cazuri de discriminare;
▶ Cursuri de formare adresate reprezentanților autorităților locale din cinci orașe și ateliere de lucru cu studenți în universități.
▶ Realizarea unui studiu privind discriminarea romilor și a romilor LGBT în România. Includerea de bune practici și a cazurilor identificate pe parcursul proiectului.
▶ Campanie națională de conștientizare cu privire la discriminarea minorității rome și a romilor LGBT. Realizarea de propuneri de politici publice specifice privind nediscriminarea.

Buget total Program Antidiscriminare: 244,062 Euro

ALIANȚA PENTRU EGALITATE

alianțe

Alianța pentru Egalitate, formată la inițiativa Centrului de Resurse Juridice, în august 2018, este o rețea informală, fără personalitate juridică. Are ca misiune combaterea urii și a discriminării, promovarea diversității și egalității de șanse pentru toți în cadrul mai larg al protecției drepturilor omului, a principiilor și valorilor societății democratice în România.

Alianta are următorii membri: Asociația MozaiQ LGBT, Centrul de Resurse Juridice, Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului (ACTEDO), Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii – Romani CRISS, Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România "Elie Wiesel".

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

INTEGRITATE PUBLICĂ

■ DESPRE PROGRAM

CRJ este membră a platformei de cooperare cu societatea civilă din cadrul Strategiei Naționale Anticorupție. CRJ susține reutilizarea socială a bunurilor confiscate din infracțiuni şi politicile de prevenire a corupției, precum consilierea etică sau avertizarea de integritate. CRJ susține aplicarea politicilor de conformitate şi etică în sectorul de afaceri. În absența unor instituții transparente şi integre, protecția drepturilor omului rămâne un simplu deziderat. Scopul programului „*Integritate Publică*” este de a stimula dezvoltarea unui sector public responsabil, corect şi transparent.

■ ACTIVITĂȚI / DIRECȚII

▶ dezvoltarea de politici publice noi (recomandări, puncte de vedere, advocacy pentru măsuri anticorupție)
▶ consolidărea capacității anticorupție a organizațiilor publice (organizare de traininguri, manuale, bune practici), cât şi în direcția evaluării aplicării politicilor pentru integritate şi declanşării mecanismelor de aplicare (dezbateri publice, monitorizare, procese test).
▶ creşterea capacității societății civile (ONGuri, jurnalişti) de a se implica în procesul de asigurare a integrității publice (watchdog, training, coaliții, manuale, consultare etc).

activități

DEZVOLTAREA DE POLITICI NOI ANTICORUPȚIE

CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII ANTICORUPȚIE

CREȘTEREA CAPACITĂȚII SOCIETĂȚII CIVILE

EVALUAREA APLICĂRII POLITICILOR DE INTEGRITATE

Corupția în proiectele finanțate de Uniunea Europeană (CEP)

proiecte

Despre proiect:
Proiectul *”Corupția în proiectele finanțate de Uniunea Europeană: analiza tiparelor de corupție, a mecanismelor de prevenire şi a strategiilor de investigare (CEP)”* şi-a propus să dezvolte înțelegerea părților interesate cu privire la corupția în cadrul proiectelor finanțate de UE prin identificarea tiparelor de corupție care afectează fondurile UE și remediile disponibile în 10 state care se confruntă cu provocări de durată în ceea ce privește fenomenul corupției (6 state membre: Bulgaria, Croația, Grecia, Italia, România, Ungaria și 4 țări candidate: Albania, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru și Serbia).

Grupul țintă îl reprezintă agenții de aplicare a legii, autorități ale administrației publice, societatea civilă, sectorul de afaceri și mediul academic.

Conferințe:
▶ *Identificarea tiparelor de corupție ce implică fonduri U.E.* (26-27 aprilie 2018, București)
▶ *Mecanisme de prevenire a corupției în cadrul proiectelor finanțate de UE* (28 iunie 2018, București)
▶ *Noi strategii de investigație pentru descoperirea corupției în proiectele finanțate de U.E.* (8 noiembrie 2018, București)

3 broșuri:
▶ *Corruption Prevention Mechanisms Related To E.U. Funded Projects*
▶ *New Investigation Strategies to Uncover Corruption in the E.U. Financed Projects*
▶ *Mapping Corruption Schemes Involving E.U. Funds*

Calendar: ianuarie 2018 - februarie 2019
Finanțare: Comisia Europeană, Oficiul European de Luptă Anti-Fraudă (OLAF)

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

PROGRES – Politici publice responsabile

Despre proiect:
Proiectul "*PROGRES – Politici publice responsabile = Guvernare responsabilă*" a avut ca obiectiv dezvoltarea capacității organizațiilor neguvernamentale de a formula și promova propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern și promovarea unor mecanisme care să consolideze consultarea, trasparența și standardizarea în administrația publică centrală.

▶ **Cursuri, dezbateri și conferinte:**
▶ 2 sesiuni de instruire și evaluare pentru reprezentanți ai ONG-urilor privind formularea și promovarea de politici publice.
▶ 5 dezbateri regionale în Brașov, Constanța, Timisoara, Cluj și Iași și o dezbatere națională "*Consilierea de etică în administrația publică - rezultate, viziune, oportunități și riscuri în relație cu noul cod administrativ*", 20.09.2019, București.
▶ 5 dezbateri regionale la Timisoara, Cluj, Iasi, Craiova si Constanța și o dezbatere națională "*Procesul de sprijinire a persoanelor cu dizabilități psihosociale și intelectuale în luarea deciziilor: înlocuirea tutelei cu decizia asistată*", 11.12.2019, București, Palatul Parlamentul.
▶ 5 dezbateri regionale cu autorități și instituții publice, precum și organizații neguvernamentale din educație la București, Iași, Craiova, Timișoara și Cluj Napoca și o dezbatere națională "*Plan de măsuri pentru includerea nediscriminării în educație*", 22.11.2019, Bucureşti.
▶ 3 dezbateri regionale "*Propuneri alternative în domeniul regimului finanțărilor nerambursabile din fonduri publice*" la București, Iași și Cluj și o dezbatere națională, 29.11.2019.
▶ Conferința internațională "*Politici publice pentru drepturile omului*", 12.12.2019, Bucureşti.
▶ Coalizare: peste 40 de ONGuri solicită Guvernului României înlăturarea efectelor distructive ale OUG 114/2018 în privința reutilizării sociale a sumelor confiscate din infracțiuni
▶ Propunere de politici publice „Intensificarea de către consilierii de etică a activităților de promovare a bunei conduite în cadrul instituțiilor publice"
▶ Includerea de către Ministerului Muncii și Justiției Sociale a recomandărilor CRJ în Ordinul nr. 82 din 16 ianuarie 2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, respectiv în Anexa 7, Standardul 5 - Servicii de asistență și suport pentru persoanele adulte cu dizabilități.
▶ Planul de măsuri pentru includerea nediscriminării în educație, realizat pe baza studiului "**Nediscriminarea în educație**" privind situația actuală din perspectiva nediscriminării în mai multe sectoare ale sistemului educațional.

Calendar: august 2018 – martie 2020
Finanțare: Fondul Social European, Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

SisABC - Dezvoltarea sistemului de management anticorupție la nivelul județului Giurgiu

proiecte

Despre proiect:
Proiectul "Dezvoltarea sistemului de management anticorupție la nivelul județului Giurgiu – SisABC", derulat de Consiliul Județean Giurgiu (U.A.T. Jud. Giurgiu) în parteneriat cu Fundația Centrul de Resurse Juridice (CRJ), și-a propus consolidarea și certificarea conform standardului ISO 37001 a sistemului de management anticorupție la nivelul județului Giurgiu, în conformitate cu cele mai bune practici promovate de Strategia Națională Anticorupție 2016-2020.

Obiectivele specifice:
▶ Prevenirea și combaterea corupției în cadrul Consiliului Județean Giurgiu și instituțiilor subordonate prin consolidarea cadrului procedural și îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților personalului;
▶ Prevenirea și combaterea corupției la nivelul a 10 unități administrativ-teritoriale pilot, prin îndrumare metodologică cu privire la cadrul procedural și dezvoltarea cunoștințelor necesare dezvoltării și implementării sistemului de management anticorupție;
▶ Elaborarea și implementarea unor mecanisme de cooperare cu societatea civilă, precum și între autoritățile publice privind monitorizarea și evaluarea implementării măsurilor anticorupție.

Rezultate:
▶ Cursuri "*Expert prevenire și combatere a corupției*"
▶ Prima certificare a sistemul de management anti-mită la nivelul administrației publice locale: Consiliul Județean Giurgiu.
▶ Certificarea ISO:37001:2016 a Consiliului Județean Giurgiu, în limba română și în limba engleză.
▶ Declarația de politică anti-mită a Consiliului Județean Giurgiu.
▶ Curs expert prevenire și combatere a corupției_SisABC
▶ „*Săptămâna Integrității*"- peste 800 de elevi participanți în liceele giurgiuvene

Calendar: iulie 2018 – martie 2020.
Finanțare: Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 – 2020

Buget total Program Integritate Publică: 219,335 Euro

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

■ DESPRE PROGRAM

Programul a început în 2003 ca un pionierat în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale instituționalizate prin organizarea unui sistem de vizite de monitorizare neanunțate, periodice, cu scopul de a evidenția și aduce în atenția autorităților publice modul în care este aplicată legea în domeniul apărării și protejării drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale instituționalizate. În februarie 2004, într-o vizită de monitorizare neanunțată, luam contact cu „adevărata față a instituțiilor din România”: peste 18 persoane decedate în mai puțin de o lună, 1 tânăr de numai 19 ani închis într-o cameră și lăsat să moară și aproape 100 de oameni decedați de hipotermie și caşexie în mai puțin de un an în Spitalul de psihiatrie și pentru măsuri de siguranță Poiana Mare din județul Dolj.

A urmat o perioadă de zece ani în care CRJ a cerut Statului român și, mai târziu, Curții Europe a Drepturilor Omului să recunoască faptul că drepturile celor care au murit în acel spital au fost încălcate. Timp de 17 ani, anual, au fost cercetate situații de abuzuri în zeci de centre și au fost sesizate de mai multe ori autoritățile române, internaționale și instanțele competente.

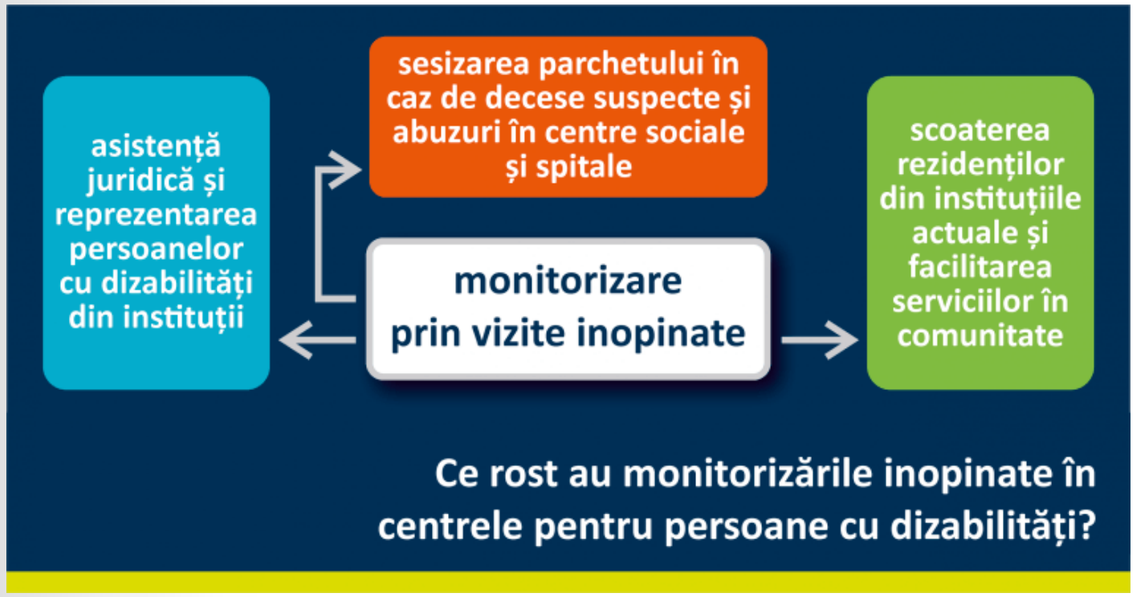

■ CE ESTE MONITORIZAREA INDEPENDENTĂ ȘI CE SCOP ARE?

Monitorizarea independentă s-a diversificat din 2003 până azi și nu presupune doar vizitarea inopinată a centrelor. S-au făcut **procese test**, s-a acordat **asistență juridică** pentru cei care nu au nicio sansă reală de a reclama în vreun fel încălcarea vreunuia dintre drepturile lor fundamentale, din cauza condițiilor izolate de viață, a lipsei informării, dar mai ales a faptului că, de multe ori, drepturile le sunt încălcate tocmai de către cei în custodia cărora se află.

Am militat pentru **modificarea legislației** pentru a face monitorizarea independentă o practică asumată de stat, prin înființarea unui mecanism dedicat, înființat astfel în 2016. Facem constant demersuri pentru ca activitatea acestei instituții să reflecte principiul și obiectivele pentru care a fost înființat, conform recomandărilor internaționale. În paralel, **documentăm și sprijinim procesul de dezinstituționalizare** asumat de România, astfel încât beneficiarii să poată avea într-adevăr o viață independentă în comunitate, inclusiv sprijin real în luarea deciziilor (de aici și necesitatea unei dezbateri și unei acțiuni asumate pe tot ceea ce înseamnă înlocuirea tutelei cu **„decizia asistată”** – obligatorie și în baza Ordinului ministrului muncii nr. 82 din 2019 (Standard nr. 14).

Scopul monitorizării efectuate de CRJ este acela de **a spori gradul de protecție și de respectare a drepturilor acestor persoane, de a urgenta trecerea la viața în comunitate a persoanelor cu dizabilități, precum și a accesului la justiție al acestora**, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 221 din 2010 de ratificare a Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

CRJ monitorizează nu doar ce se întâmplă dincolo de ușile închise ale centrelor pentru persoane cu dizabilități, dar și modul în care România face progrese și își respectă angajamentele și obligațiile în timp.

Monitorizăm **câte decese se petrec anual în centre**, cauzele, modul în care aceste decese atrag acțiuni concrete ale organelor de investigare (motiv pentru care CRJ a încheiat în anul 2015 și un protocol de colaborare cu Ministerul Public în vederea preluării și investigării relelor tratamente și /sau deceselor suspecte). De asemenea, am solicitat și sintetizat informații legate de **costurile pe care le implică pentru stat**, în diferite condiții și contexte, gestionarea acestor persoane, **la ce standarde și la ce nivel calitativ**, precum și care este rata cu care România investește într-adevăr în dezinstituționalizare, mai degrabă decât în resuscitarea vechiului sistem.

Nu în ultimul rând, **CRJ s-a implicat direct, activ în deschiderea serviciilor în comunitate** și în scoaterea beneficiarilor din centrele unde drepturile le erau încălcate.

Cele mai recente monitorizări:

- Centre rezidențiale și locuințe de tip familial din jud Maramureș (follow-up), ianuarie 2020
- CRRPH Huși, Vaslui, februarie, 2020
- CRRN Răcăciuni, Bacău, februarie, 2020
- CRRPH Sighetu Marmației și Secția de Psihiatrie I ”Bărbați” Sighetu Marmației, septembrie 2019

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

Pornind de la experiența monitorizării independente, CRJ urmărește cu precădere respectarea și implementarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, axându-se pe 3 direcții specifice, pe care le regăsim formulate chiar în Convenția ONU pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CRPD): *Sprijin în luarea deciziilor* (art. 12), *Acces și reprezentare în justiție* (art. 13), *Viață independentă în comunitate* (art. 19).

monitorizarea independentă

ART. 12, CRPD:
Sprijin în luarea deciziilor.

ART. 13, CRPD:
Acces la Justiție și reprezentare.

ART. 19, CRPD:
Dezinstituționalizare Viață în comunitate.

ARTICOLUL 12: Sprijin în luarea deciziilor

Articolul 12 al Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CRPD), ratificată prin Legea nr. 221 din 2010, prevede că persoanele cu dizabilități se bucură de capacitate juridică - capacitatea de a avea și de a-și exercita drepturile, de a acționa în mod egal cu ceilalți în toate aspectele vieții.

Statele părți au datoria de a asigura acestora accesul la sprijinul necesar în vederea exercitării capacității juridice. Măsurile de sprijinire trebuie să ofere garanții suficiente pentru a preveni abuzurile și să fie proporționale și adaptate circumstanțelor fiecărei persoane cu dizabilități.

CRJ, prin programul Pledoarie pentru Demnitate, a derulat și derulează o serie de acțiuni care vin în sprijinul aplicării corecte a acestui principiu, pentru asigurarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități, precum și pentru modificarea legislației naționale astfel încât ea să răspundă acestei cerințe a Convenției:

▶ **Dezbateri / ateliere - la nivel regional**

(Timișoara, Cluj, Iași, Craiova, Constanța). Dezbaterile au abordat problematica tutelei și a punerii sub interdicție judecătorească din perspectiva drepturilor omului și a dreptului persoanelor adulte cu dizabilități de a acționa în mod egal cu ceilalți în toate aspectele vieții. Nevoia abordării dizabilității în baza modelului de drepturile omului implică schimbarea de la paradigma deciziei substitutive la cea a deciziei sprijinite și **trecerea de la interdicție judecătorească și tutelă la servicii de asistență și suport în luarea deciziilor.**

În cadrul dezbaterii publice, au fost prezentate și modele de „Servicii de asistență și suport pentru persoanele adulte cu dizabilități" care pot contribui la implementarea „Standardelor minime de calitate pentru Servicii de asistență și suport pentru persoanele adulte cu dizabilități", recent adoptate de Ministerul Muncii și Justiției Sociale prin Ordinul nr. 82/2019 (Standardul 5 din Anexa 7).

Finanțare: Dezbaterile/atelierele s-au derulat în cadrul proiectului *PROGRES – Politici publice responsabile = Guvernare responsabilă*, finanțat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă *2014-2020* și prin proiectul *"Sprijin în implementarea articolului 19: Viață independentă şi integrare în comunitate"* de Open Society Institute Mental Health Initiative.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

▶ **Dezbaterea națională:** ***Procesul de sprijinire a persoanelor cu dizabilități psihosociale și intelectuale în luarea deciziilor – înlocuirea tutelei cu decizia asistată***, în parteneriat cu Comisia pentru Drepturile Omului, Egalitate de șanse, culte și minorități din Senatul României (11 decembrie 2019, Parlamentul României).

Dezbaterea a oferit prilejul unei discuții aplicate, intermediată de invitații noștri, legată de experiența altor state în procesul de înlocuire a tutelei cu decizia asistată și identificarea soluțiilor potrivite pentru România. Sprijinirea în luarea deciziilor a persoanelor aflate în unități de asistență socială sau de psihiatrie va avea un rol important în eficientizarea procesului de dezinstituționalizare. Statele părți au datoria de a asigura acestora accesul la sprijinul necesar în vederea exercitării capacității juridice. Măsurile de sprijinire trebuie să ofere garanții suficiente pentru a preveni abuzurile și să fie proporționale și adaptate circumstanțelor fiecărei persoane cu dizabilități.

Finanțare: Dezbaterea s-a derulat în cadrul programului PROGRES – Politici publice responsabile = Guvernare responsabilă, finanțat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, și prin proiectul ”Sprijin în implementarea articolului 19: Viață independentă și integrare în comunitate”, finanțat de Open Society Institute Mental Health Initiative.

▶ Urmare a propunerilor CRJ, Ministerul Muncii a publicat în luna ianuarie 2019 **Ordinul nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități.** Standardul 5 (Anexa 7) din Ordin prevede: *ASISTENȚĂ ȘI SUPORT PENTRU LUAREA UNEI DECIZII / FSS/CR asigură asistență și suport pentru luarea unei decizii adecvate, în baza evaluării și identificării nevoilor specifice ale beneficiarului. Beneficiarilor li se acordă asistență individuală pentru luarea de decizii conform voinței și preferințelor proprii.*

ARTICOLUL 13: Acces la justiție și reprezentare

Statele părți vor asigura acces efectiv la actul de justiție pentru persoanele cu dizabilități, în condiții de egalitate cu ceilalți, inclusiv prin asigurarea de ajustări de ordin procedural și adecvate vârstei, pentru a le facilita un rol activ ca participanți direcți și indirecți, inclusiv ca martori, în toate procedurile legale, inclusiv etapele de investigație și alte etape preliminare.

Pentru a sprijini accesul efectiv la actul de justiție al persoanelor cu dizabilități, statele părți vor promova formarea corespunzătoare a celor care lucrează în domeniul administrării justiției, inclusiv a personalului din poliție și penitenciare.

Convenția ONU pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități

exemple

▶ **sprijinirea persoanelor care își revendică dreptul la instrumente suport conferite prin lege**, respinse abuziv de instituții publice. Textul va fi Exemplu: domnul S.N. a fost discriminat prin aceea că i s-a restricționat accesul însoțit de câinele său ghid în clădirea Tribunalului București. Subliniem că este vorba de un câine ghid pentru nevăzători, pentru care domnul S.N. deține o legitimație pentru acces liber prin lege, câine oferit acestuia de către Fundația Light into Europe în cadrul Programului „Câini ghizi pentru nevăzători România”. Cazul a fost preluat de CRJ care a depus plângere la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD). CRJ solicită astfel sancționarea Tribunalului Municipiului București și Direcției Generală de Jandarmi a Municipiului București.

▶ **sesizarea autorităților responsabile cu privire la abuzurile observate în vizitele de monitorizare realizate de CRJ.** Cele mai recente exemple: Huși (2020), Răcăciuni (2020), Sighet (2019, 2020). Aceste acțiuni, profesionist documentate, atrag în numeroase cazuri atenția imediată a autorităților care se mobilizează în rezolvarea situațiilor de abuz.

Sighetu Marmației. CRJ, 2019

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

▶ sesizarea autorităților responsabile în cazuri de nerespectare a **dreptului la demnitate a persoanelor din grupuri vulnerabile**. Exemplu: Spitalul Universitar din București (SUUB) a ales să ilustreze tipurile de intervenții pe care sunt nevoiți să le facă la camera de gardă expunând o persoană fără adăpost printr-un material video postat pe pagina de socializare. Persoana era într-o circumstanță de o vulnerabilitate maximă și lipsită de orice mijloc de apărare și protecție a integrității fizice și psihice.
CRJ a sesizat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), Avocatul Poporului și Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, pentru a lua act cu privire la încălcarea drepturilor persoanei ale cărei imagini și informații cu caracter medical au fost date publicității de către SUUB.

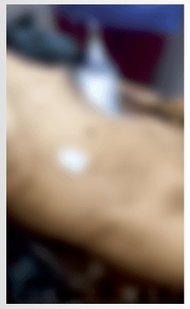
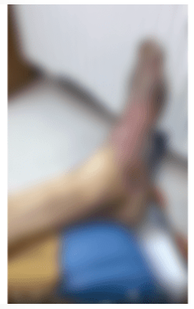
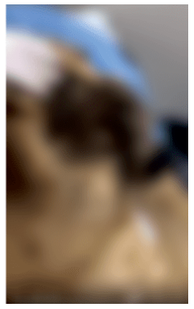

▶ procese deschise de CRJ prin care cerem **obligarea instituțiilor statului să răspundă solicitărilor formulate în temeiul legii 544/2001.** Cel mai recent caz este îndreptat împotriva Ministerului Sănătății, care nu oferă un răspuns legat de informații elementare despre accesul la servicii de sănătate mintală în spitalele de psihiatrie și despre psihiatria comunitară și centrele de sănătate mintală din comunitate. CRJ a formulat plângere în instanță.

▶ monitorii CRJ contribuie în calitate de **martori în instanță**, în spețele de abuz asupra persoanelor cu dizabilități din centre, documentate în monitorizările independente realizate de echipa CRJ și sesizate autorităților. Cazul de la Oradea este unul dintre acestea: CRJ arăta în octombrie 2013 că mai mulți adolescenți cu dizabilități intelectuale și probleme psihosociale, cazați în demisolul centrului de plasament, declaraseră în scris și verbal că au fost bătuți și închiși noaptea în camere de către mai mulți educatori specializați din centru. Atât CRJ, cât și DGASPC Bihor au sezizat autoritățile cu privire la faptul că beneficiarii acestui centru au acuzat abuzuri fizice, verbale și emoționale din partea angajaților, dar și a altor minori închiși în instituție.
Procesul a ajuns în instanță abia în 2019.

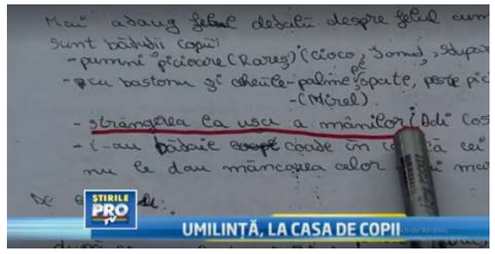

ARTICOLUL 19: Viață independentă în comunitate

proiecte

Sprijin în implementarea articolului 19:
Viață independentă și integrare în comunitate.

Scopul proiectului "*Sprijin în implementarea articolului 19: Viață independentă și integrare în comunitate*" este de a asigura că România înregistrează un progres mai mare decât cel planificat până în 2020 în ceea ce privește dezinstituționalizarea și traiul independent în cadrul comunității a persoanelor cu dizabilități psihosociale și intelectuale, acționând în conformitate cu Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și alocând fonduri suficiente, în special din Fondurile Structurale și de Investiții (FSI).

România a ratificat Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (Convenția/CRPD) în 2010, recunoscând astfel dreptul la viață independentă și integrare în comunitate persoanelor cu dizabilități psihosociale sau intelectuale, prevăzut la articolul 19 din Convenție.
În prezent, Fondurile Structurale și de Investiții constituie cea mai importantă sursă de finanțare pentru dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități. În acest sens, instrumentele actuale ale Fondurilor Structurale și de Investiții sunt Programul Operațional Capital Uman (POCU) și Programul Operațional Regional (POR). Programul Operațional Capital Uman vizează în principal creșterea accesului la servicii sociale și medicale în comunitate, iar Programul Operațional Regional vizează infrastructura necesară pentru dezinstituționalizare, aceasta linie de finanțare vizând dezinstituționalizarea a 516 adulți cu dizabilități prin finanțare din fonduri europene până în 2023.

Astfel, proiectul are în vedere continuarea practicii organizaționale a Centrului de Resurse Juridice de observare și raportare a respectării dreptului la viață independentă a persoanelor instituționalizate sau în curs de dezinstituționalizare, cu dizabilități psihosociale și/sau intelectuale din perspectiva drepturilor omului și monitorizarea accesului la investițiile din fondurile structurale și de investiții – în special în ceea ce privește liniile actuale de finanțare menționate mai sus.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE
STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

PLEDOARIE PENTRU DEMNITATE

La nivel național, proiectul urmărește să furnizeze suport în luarea deciziilor prin informare, consiliere și reprezentare juridică acelor persoane cu dizabilități psihosociale sau intelectuale care se consideră nedreptățite în procesul de trecere la viață independentă în sensul articolului 19 al Convenției ONU. Grupul țintă este format din persoane – adulți și copii – cu dizabilități psihosociale și intelectuale, instituționalizate sau în pericol de a fi instituționalizate.

Obiective generale:
> Asigurarea că Fondurile Structurale și de Investiții și alte fonduri specifice pentru persoanele cu dizabilități psihosociale sau cu dizabilități intelectuale nu vor fi utilizate pentru a perpetua instituționalizarea, indiferent de dimensiunea centrelor rezidențiale, prin monitorizarea și contestarea publică a unor astfel de finanțări;

> Creșterea conștientizării factorilor de decizie, a opiniei publice, a persoanelor cu dizabilități și a familiilor sau rudelor acestora, privitor la procesul de trecere la viață independentă prin intermediul Fondurilor Structurale și de Investiții și al Programelor de Interes Național

Calendar: 01.01.2018 – 31.01.2020
Finanțare: Open Society Institute Mental Health Initiative.

Rezultate: Pornind de la monitorizările independente și de la acțiunile de documentare și petiționare derulate în 2019-209, amintind totodată că rezultatele menționate anterior la capitolele aferente implementării articolelor 12 și 13 ale Convenției au fost în majoritate obținute tot în cadrul proiectului "*Sprijin în implementarea articolului 19: Viață independentă și integrare în comunitate*", enumerăm mai jos câteva exemple de intervenții ale CRJ:

▶ Sighetu Marmației, Maramureș.

În septembrie 2019, Centrul de Resurse Juridice (CRJ) descoperea la Sighetu Marmației, într-un pavilion din curtea Spitalului Municipal, mai multe **persoane cu dizabilități închise în cuști.** Ca urmare a apelului public făcut de CRJ, centrul a fost închis a doua zi, iar autoritățile au anunțat că cei 33 de beneficiari au fost transferați în alte centre.

La o lună după eveniment CRJ a încercat să verifice unde au fost transferați rezidenții, în ce situație sunt. Vizita nu a fost permisă, iar CRJ a depus o plângere la instanță cu privire la acest aspect. S-a revenit în ianuarie 2020 într-o vizită de follow-up în județul Maramureș, în 5 centre.

La patru luni de la observarea și raportarea gravă a abuzurilor din aceste centre, conducerea DGASPC Maramureș nu a angajat asistenți sociali, terapeuți ocupaționali și consilieri vocaționali; au fost angajați alți cinci infirmieri. Singura intervenție sistematică de care beneficiază rezidenții CRRPH este intervenția psihiatrică/medicamentoasă. Lipsa serviciilor de specialitate este mascată de documente ce conțin obiective și planificări zilnice de activități care nu au în vedere recuperarea și reabilitarea autentică a rezidenților, ci obligativitatea de a avea documente la dosar.

Toate aceste nereguli, și multe altele, au fost transmise, din nou, autorităților responsabile.

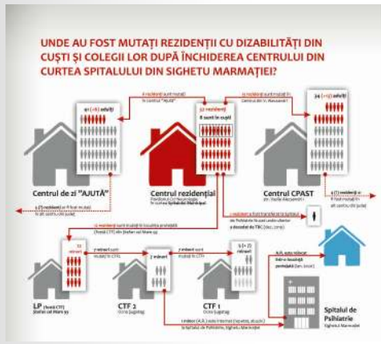

Sighetu Marmației. CRJ, 2019

▶ Cazul rezidentului A.R.

Tânărul este unul dintre rezidenții transferați în septembrie 2019 din centrul de pe strada Ștefan cel Mare în Casa de Tip Familial nr. 2 din satul Ocna Șugatag, județul Maramureș. La momentul transferului, băiatul, diagnosticat cu tulburare de spectru autist, avea 17 ani, devenind major în noiembrie 2019.

Personalul din Casa de Tip Familial nu a fost format pentru a gestiona această patologie, astfel că, deseori, când acesta manifesta crize de agitație psihomotorie, personalul chema salvarea. A.R. a fost încătușat de cele mai multe ori în timpul transportului cu salvarea.

La solicitarea insistentă a reprezentanților CRJ, directoarea generală a DGASPC Maramureș, reprezentant legal al minorului, a acceptat să intre în secția în care acesta era închis de câteva luni. Urmare a vizitei și discuțiilor purtate de către echipa CRJ cu medicul ce îl înlocuia pe medicul curant a lui A.R., A.R. a fost externat și transportat la o locuință protejată în localitatea Sighetu Marmației. Sora băiatului, însoțită de echipa CRJ și de conducerea DGASPC MM, a văzut noua locație, a explicat pe scurt personalului parte din comportamentul acestuia, și-a manifestat disponibilitatea de a fi anunțată/chemată dacă sunt probleme. După aproximativ 1 lună, A.R. nu a mai manifestat episoade semnificative de agitație și nu a mai fost internat la Psihiatrie).

A.R., înainte și după transfer

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

▶ **Răcăciuni, jud. Bacău**

Centrul de Resurse Juridice a organizat o vizită de monitorizare inopinată în data de 27 ianuarie 2020 la Centrul de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică (CRRN) din Răcăciuni, județul Bacău.

Au fost descoperite **camere de izolare** neconforme și au fost documentate metode de contenționare abuzive, printre altele. CRJ a semnalat autorităților și lipsa serviciilor psihologice pentru cei 187 de rezidenți.

Mai mult, CRJ a sesizat că, la doi ani de la semnarea contractelor, nu a fost demarat procesul de construire a viitoarelor locuințe protejate din diverse motive de organizare sau care țin de legalitate.

Răspunsurile autorităților - ANPIS și ANDPDCA - la sesizarea CRJ au confirmat cele semnalate de echipele independente de monitori. S-a dispus desființarea imediată a tuturor camerelor de izolare și contenționare din județ și abandonarea practicii. Mai mult, ANPIS confirmă externalizarea serviciilor psihologice, iar ANDPDCA cere auditarea acestora.

Răcăciuni, Bacău. CRJ, 2020.

▶ **Huși, jud Vaslui.**

Centrul de Recuperare și Reabilitare a Persoanelor cu Handicap din Huși găzduiește 188 de rezidenți. Unii dintre beneficiari și-au petrecut întreaga viață aici. Centrul are 30 de saloane/dormitoare iar, în general, rezidenții locuiesc câte șapte într-o cameră. Condiții sunt insalubre, cu miros puternic de urină și fecale. Băile sunt degradate, gresia și faianța sunt sparte ori ciobite, tencuială este căzută. Mulți dintre beneficiari își doresc să plece din CRRPH Huși în locuințe protejate și întreabă des personalul despre când vor fi gata acestea și când vor putea fi transferați. În timpul vizitei în centru, unii dintre aceștia au comunicat insistent monitorilor dorința de a pleca către locuințele protejate (*„e un lagăr aici”*).

Stadiul construcțiilor locuințelor protejate și a centrelor de zi din comunele Oltenești și Găgești (în cadrul cărora ar trebui să fie transferate 42 de adulți cu dizabilități din CRRPH Huși, conform Planului de restructurare) nu este cunoscut la nivelul conducerii centrului, nici data estimativă la care vor putea fi dezinstituționalizați cei 42 de rezidenți.

Huși, Vaslui. CRJ, 2020.

Echipa CRJ a contactat conducerea Asociației Proact Suport în vederea identificării unui loc pentru o rezidentă cu dizabilități ușoare dintr-o locuință protejată din Vladia. Informația a fost comunicată DGASPC Vaslui. Există deschidere pentru ca această tânără să fie primită în serviciul din comunitate al Proact Suport, dar este nevoie ca DGASPC Vaslui să înainteze o cerere în care să descrie nevoile de transfer și propunerea de cost pentru servicii.

Datorită activității CRJ în domeniul dizabilității și eforturilor de a comunica și expune perseverent abuzurile din sistem, echipa programului Pledoarie pentru Demnitate este contactată constant cu o serie de alte solicitări, venite de data aceasta de la cetățeni în căutarea de soluții juste pentru membri ai familiei sau comunității lor. În ultimii doi ani, **CRJ a fost solicitată să intervină pe o gamă largă de situații:** de la internări nevoluntare în secții de psihiatrie, abuzuri ale instituțiilor medicale privind datele personale ale unor persoane vulnerabile, abuzuri ale personalului medical și până la cazuri de viol asupra persoanelor cu dizabilitate intelectuală. Astfel, CRJ oferă sprijin pentru documentarea și instrumentarea sesizărilor sau a acțiunilor în instanță.

INFORMAREA ACCESIBILĂ și SENSIBILIZAREA PUBLICULUI LARG

CRJ și-a asumat prin programul Pledoarie pentru Demnitate ca, pe lângă demersurile legale și instituționale, să contribuie activ la informarea și educarea publică pe tema respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale. Facem asta prin comunicarea accesibilă, dar și prin acțiuni de conștientizare și instruire direcționate atât către cei care lucrează direct cu persoane cu dizabilități, dar și către jurnaliști, avocați, comunitate, publicul larg.

▶ **Interviuri, apariții media și susținerea jurnalismului tematic**

Al Jazeera, Digi24, ProTV, Hotnews, Newsweek, RFI - se numără printre canalele care au oferit spațiu pentru tema abuzurilor asupra persoanelor cu dizabilități instituționalizate din România și care ne-au oferit prilejul să aducem tema din nou pe agenda publică, să oferim recomandări și să cerem soluții.

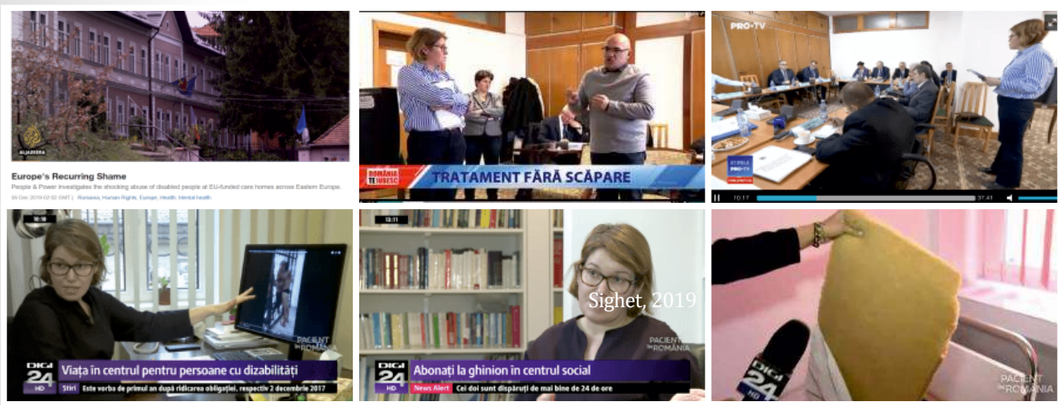

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

▶ O imagine de ansamblu

Ridicăm privirea din hățișul de date și multiplele exemple pe care le documentăm individual și ne uităm la imaginea de ansamblu. Solicităm informații pe teme relevante pentru descrierea fenomenului dizabilității și le asamblăm în instrumente, hărți care dau scară națională tendințelor pe care le urmărim: costuri implicate, număr de decese în instituții, amploarea și frecvența cazurilor la nivel național etc.

Câteva exemple, dintre cele realizate până acum: **harta deceselor, harta standardelor de cost, harta cazurilor de trafic de minori din ultimii ani.**

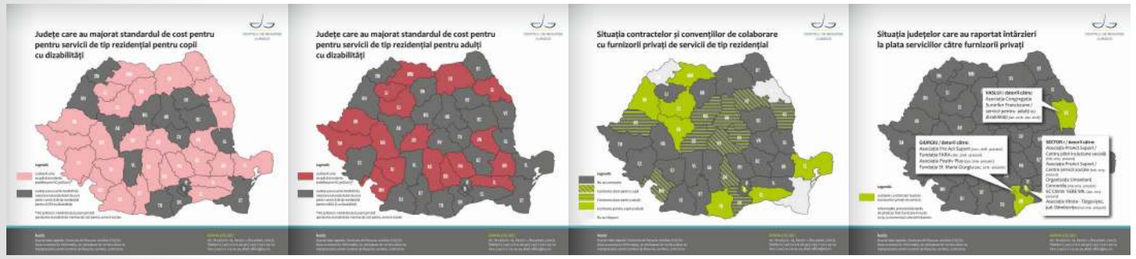

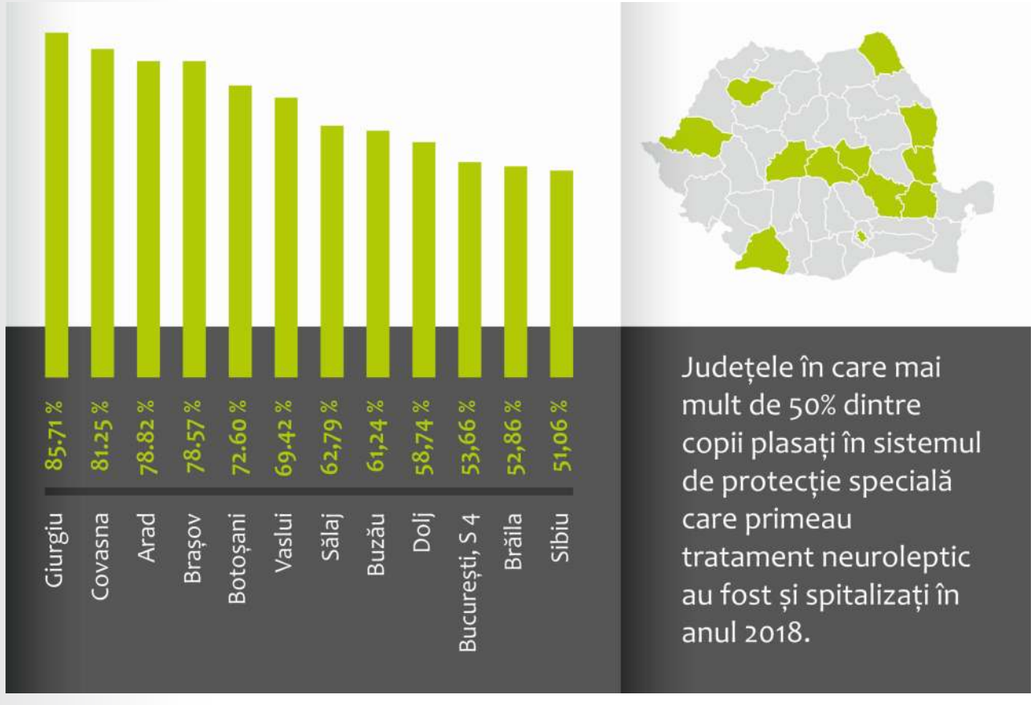

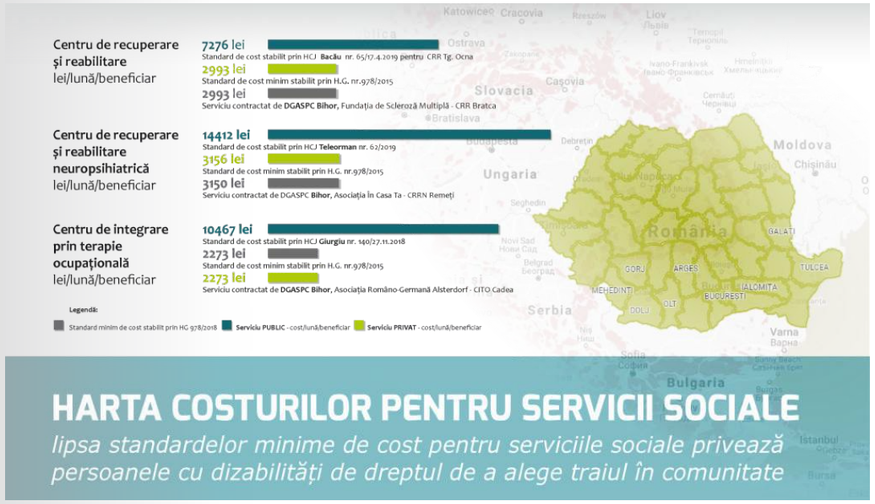

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

▶ **Date tehnice și specializate, transformate în scheme ușor de parcurs**
Rapoartele de monitorizare rezultate în urma vizitelor inopinate sunt de foarte multe ori tehnice, neprietenoase cu cititorul nefamiliarizat cu domeniul. Din acest motiv, rapoartele sunt însoțite de materiale explicative, texte accesibile, grafică ajutătoare prin care ”traducem” cifre sau situații pe înțelesul jurnaliștilor și al publicului larg. Suportul grafic pentru teme aparent greoaie a devenit în sine o practică pe care o considerăm utilă și necesară, în contextul în care astfel de informații sunt într-adevăr de interes public larg și vizează drepturi fundamentale ale celor mai vulnerabili membri ai comunității.

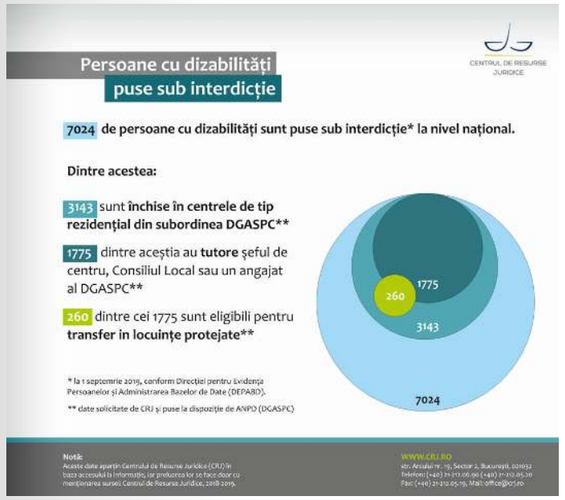

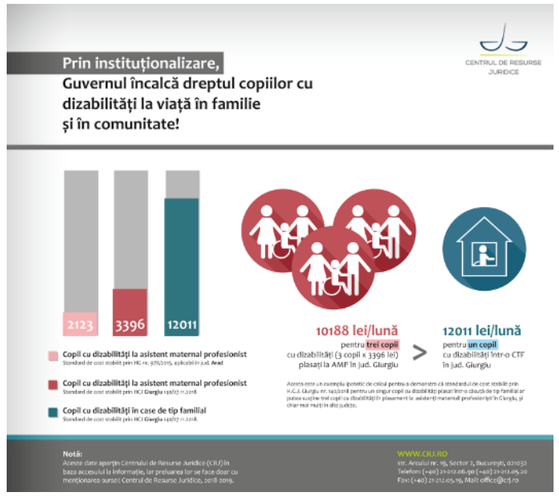

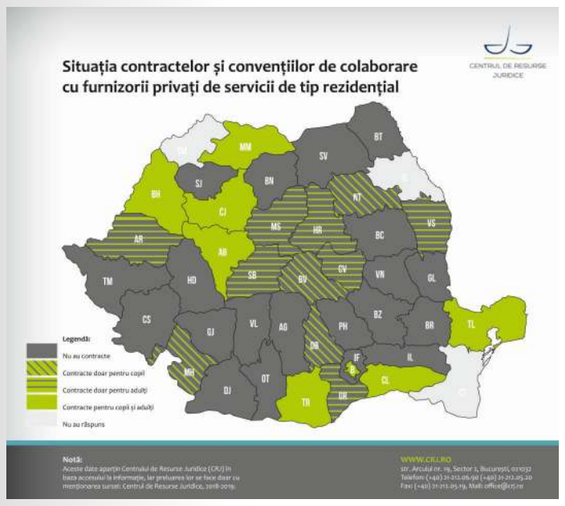

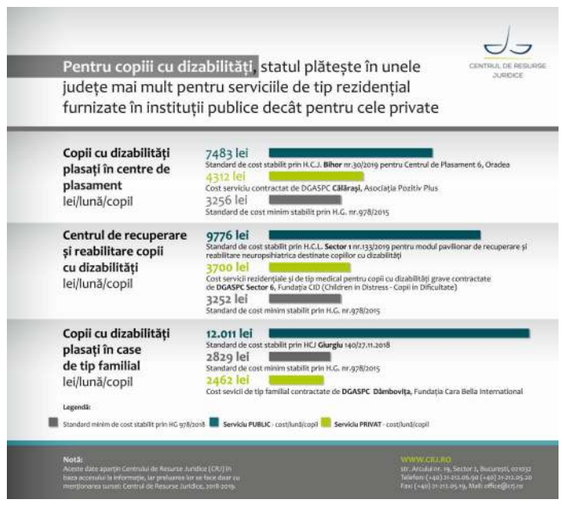

▶ **Activarea unui public nou** prin colaborarea în proiecte artistice, documentare etc.

În 2016 deschideam un drum nou, prin care urmăream includerea temei dizabilității în medii mai puțin expuse la realitățile pe care CRJ le documentează deja de ani buni. A fost momentul unei colaborări cu festivalul de film documentar One World Romania, prin care CRJ devenea ambasadorul a 3 documentare tematice, ilustrative pentru viața în instituții a celor cu dizabilități, și folosea prilejul pentru a repune subiectul în atenția celor preocupați de film documentar în particular și artă în general, în cadrul unei dezbateri.

În 2018, CRJ și regizorul Laurențiu Garofeanu a participat la *Civil Society Pitch*, alături de reprezentanți din partea a 13 ONG-uri și 19 regizori și artiști vizuali din 4 țări partenere - România, Bulgaria, Ungaria și Republica Moldova, o competiție organizată de *One World Romania*.

Competiția s-a încheiat în martie 2019 cu etapa de prezentare a celor 5 echipe finaliste și anunțarea câștigătorilor. Juriul a decis că proiectul câștigător este ***Lost and Found***, dezvoltat de Laurențiu Garofeanu și Centrul de Resurse Juridice.

Lost and Found spune povestea lui Jessi Froud - o poveste despre două spații antitetice pe care o tânără de origine română, adoptată și crescută în Canada, încearcă să le reconcilieze, pornind la vârsta de 27 de ani într-o călătorie pentru a-și descoperi rădăcinile.

Colaborarea a continuat cu proiectul *It could be you*, derulat în parteneriat cu organizațiile *UnLoc, Ceva de Spus și ProAct* (ONG-uri și furnizori de servicii de dezinstituționalizare), pentru realizarea unei serii de interviuri cu scopul de a sensibiliza publicul larg cu privire la situația persoanelor cu dizabilități, prezentând atât persoane cu trecut instituțional dar și fără, cu dizabilități fizice, intelectuale și psihosociale.

Seria de interviuri abordează probleme precum viața independentă, accesibilitatea, abuzul în instituțiile rezidențiale și utilizarea medicamentelor neuroleptice.

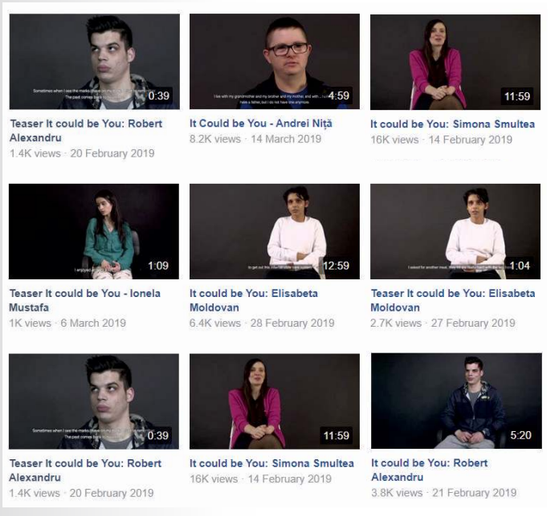

Buget total Program *Pledoarie pentru Demnitate*: 170,210 Euro

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

Proceduri disciplinare pentru promovarea independenței și răspunderii judecătorilor

Scopul proiectului: Asigurarea procedurilor de disciplină judiciară standardizate și transparente prin îmbunătățirea abilităților profesionale ale inspectorilor din cadrul Serviciului de Inspecție Juridiciară din Ucraina.
Obiectivul principal al proiectului a fost de familiarizare a inspectorilor ucraineni cu experiența românească în procedurile disciplinare împotriva judecătorilor, îmbunătățirea experienței lor profesionale, ținând cont de experiența românească și de standardele europene în domeniul procedurilor disciplinare.

Proiectul a fost finanțat de World Learning / USAID prin Programul - New Justice care se concentrează asupra reformei judiciare din Ucraina. Activitățile au constat în organizarea la București a două vizite de studiu pentru reprezentanții Inspecției judiciare din Ucraina. Cele două vizite de studiu, organizate de CRJ, la București în perioadele 19-25 februarie și 16-23 septembrie 2018 au fost concepute pentru a permite celor două grupuri de câte 12 participanți din Ucraina (inspectori judiciari, cu pregătire în domeniul juridic) să-și completeze cunoștințele, dar și să-și dezvolte abilitățile legate de asigurarea procedurilor de disciplină judiciară standardizate și transparente, în țara lor.
Membrii delegațiilor ucrainene au cunoscut structura și activitatea mai multor instituții relevante din sistemul juridic românesc, precum Institutul Național al Magistraturii, Consiliul Superior al Magistraturii din România, Inspecția Judiciară și Curtea de Apel București, au avut întâlniri cu judecători și inspectori judiciari dar și cu reprezentanți ai mai multor ONG-uri și jurnaliști din România cu care au discutat despre rolul societății civile și mass-mediei în reforma sistemului judiciar și modelarea viziunii cetățenilor asupra justiției.

Calendar: februarie - septembrie 2018
Finanțare: World Learning/USAID prin Programul - New Justice

Luări de poziție pe tema statului de drept

- ***Rapoartele GRECO vs realitatea judiciară*** / iulie, 2019
- ***Centrul de Resurse Juridice consideră neoportună organizarea unui referendum*** / martie 2019
- ***Abuz de Curte Constituțională*** / ianuarie 2019
- ***Comentariile CRJ cu privire la transpunerea Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Demolarea ONG-urilor*** / noiembrie, 2018
- ***Scrisoare deschisă: Sub pretextul transpunerii Directivei Europene privind spălarea banilor, Parlamentul va bloca activitatea ONG-urilor*** / octombrie 2018
- ***Inutilitatea referendumului pe banii noștri*** / octombrie 2018
- ***Justiția militarizată*** / mai, 2018
- ***Câte Protocoale clasificate trebuie să mai iasă la iveală pentru ca CSAT să se hotărască să publice propriile hotărâri în urma cărora au apărut aceste Protocoale?*** / aprilie 2018

ADVOCACY LA NIVEL INTERNAȚIONAL

Centrul de Resurse Juridice a participat la procesul de ***Evaluare Periodică Universală*** a României încă de la început, printr-o contribuție scrisă (iunie 2017), printr-o declarație în cadrul pre-sesiunii organizată de UPR-Info (decembrie 2017 - *"Simulăm în loc să facem"*: *CRJ critică la ONU abordarea României privind drepturile omului*), cât și prezentă în sală la sesiunea de evaluare a României (ianuarie 2018 – "*CRJ reacționează la ONU*"), oferind o reacție la raportul național al României.

Am distribuit misiunilor statelor membre poziția noastră cu privire la drepturile minorităților naționale în România, cu precădere în contextul declarațiilor Premierului Tudose referitoare la steagul secuiesc și autonomie și cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități instituționalizate, subiect ce nu constituie o preocupare pentru România, în ciuda gravelor încălcări de drepturi și a criticilor repetate la adresa României din partea organismelor internaționale de drepturile omului.

În iulie 2018 a avut loc în cadrul Consiliului pentru Drepturile Omului al ONU, adoptarea formală a raportului privind Evaluarea periodică universală a României, evaluare din perspectiva drepturilor omului.

Centrul de Resurse Juridice a participat în această etapă cu două intervenții (discursuri) formulate ca reacție la poziția României cu privire la recomandările primite.

Temele abordate de CRJ vizează:

- refuzul Guvernului României de a introduce educația sexuală și pentru sănătatea reproducerii în curricula școlară obligatorie
- situația romilor în România
- situația persoanelor cu dizabilități instituționalizate.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro

FINANȚARE 2018-2019 Buget total: 693,090 Euro

INTERSECT – Altfel despre discriminare	Programul Drepturi, egalitate și cetățenie al UE (2014-2020).	
VICToRIIA- Bune practici privind sprijinirea victimelor: direcționarea victimelor către servicii de sprijin, informare și evaluare individuală	Programul Justiție (2014-2020) al Uniunii Europene	
Închiderea cercului – vulnerabilitatea locuirii romilor și interesele din domeniul locuirii	Fundației Open Society Institute în cooperare cu OSIFE din cadrul Open Society Foundations	OPEN SOCIETY FOUNDATIONS
Program de educație și asistență juridică pentru îmbunătățirea accesului cetățenilor la justiție – JUST ACCESS	Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020	POCA
VICATIS - Îmbunătățirea serviciilor de sprijin din perspectiva victimelor	Programul Justiție (2014-2020) al Uniunii Europene	
PROGRES – Politici publice responsabile = Guvernare responsabilă	Fondul Social European, prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020	POCA
Dezvoltarea sistemului de management anticorupție la nivelul județului Giurgiu – SisABC	Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 – 2020	POCA
Corupția în proiectele finanțate de Uniunea Europeană: analiza tiparelor de corupție, a mecanismelor de prevenire și a strategiilor de investigare (CEP)	Comisia Europeană, Oficiul European de Luptă Anti-Fraudă (OLAF)	OLAF
Sprijin în implementarea articolului 19: Viață independentă și integrare în comunitate	Open Society Institute Mental Health Initiative	OPEN SOCIETY FOUNDATIONS
Proceduri disciplinare pentru promovarea independenței și răspunderii judecătorilor	World Learning / USAID	USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

București,
martie 2020

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro